

ФОАНЕ

пептъръ

МИНТЕ, ПРИЧІВЛІ ІСІ ЛІТЕРАТОРЪ.

№ 17.

СЪМБЪТЬ, 26. АПРІЛЕ.

1852.

№ 8654. М. Ч. Г. 1852.

ДЕКРЕТЪ А*)

Серенітъді Сале, Прінчіпелві Гѣверпъторівъ кътъ парохъ Симеоне Балінѣ, Дѣктъоръ de чете ротъне de съв революціонеа
Трансіавано. Magiarъ din anii 1848 — 49.

Mi sea adse днainte decpre Domnia Ta, къмъ
жп інтересъ прѣпаљві троп аї фѣкѣтъ съв периода
революціонеа din anii 1848—49 дпсемпътбрѣ жертве
жп ванѣ, ші къмъ ші din naprea incvрценіялорат
съферіт жп парте фелігіріе давне. Ез жпші
de даторіѣ а адъче ачааста жппрецівраре я въно-
штінда прѣпаљелор локврѣ.

Mai. Ca спре а Te decdъmna de жертвеле фѣ-
кѣте жп ванѣ пептърѣ прѣпаљві троп ші de пер-
деприе съферіе, пріп ресолюціонеа прѣпаљъ din
31. Дек. а апввлѣ декбрс, Сеа дндзрат прѣградиос
а жпкввінда пептърѣ прѣопоратъ Domnia Ta зп
дара de поѣ тиї чицѣ съте фіоринъ monетъ кон-
венціонале.*)

Предънд въ ачесте прѣопоратѣ D. Тале дпъ
прѣпаљта жпсрчіпаре ачаастъ съмъ de ванѣ, жп
фаче деосевітъ пльчере а'дї аръта ші din партемѣ,
пептърѣ добедита крedingъ ші адериодъ кътъ прѣ-
паљві троп, прекът ші пептърѣ доквмента та вър-
тите, вітежіе, жп фаталеа ачаа периодъ, а таа
реквонштінду.

Сівій 25. Априле 1852.

Шварценбергъ и. п.

Прѣопоратъ Domна Paroх Симеоне Балінѣ
din Вереснѣтак.

Es ist mir von Ihnen Erwähnung gemacht worden,
daß Sie während der Revolutionsperiode in den Jahren
1848/9 im Interesse des allerhöchsten Thrones bedeutende
Geldopfer dargebracht, und theils auch von Seite der In-
surgenten mannigfachen Schaden erlitten haben. Ich habe
es für Pflicht gehalten, allerhöchsten Ort dieser Angelegen-
heit zur Kenntnis zu bringen.

Seine Majestät geruhten mittelst allerhöchster Ent-
schließung vom 31. Dezember v. J. Euer Hochwürden zu
Ihrer Entschädigung der für den allerhöchsten Thron ge-
brachten Geldopfer und erlittenen Verluste ein Geschenk von
Neuntausend fünfhundert Gulden in C. M. allergnädigst zu
bewilligen.

Indem ich im allerhöchsten Auftrage Euer Hochwürden
diese Geldsumme hiermit übergebe, gereicht es mir zum be-
sondern Vergnügen, auch meinerseits die Anerkennung der
in jener verhängnißvollen Periode an den Tag gelegten
Treue und Ergebenheit an den allerhöchsten Thron, so wie
für die bewiesene Tapferkeit hiermit zu bezeugen.

Hermannstadt, 25. April 1852.

Schwarzenberg m. p.

Seiner Hochwürden dem Herrn Pfarrer Simeon Balint
von Vereschpotak..

**) Bezъ ші Нръ Газетей 32, рвріка Сівій.

*) Тот асемене съпъ ші челядьлте дое декрете индрентате кътъ DDнїї A. Іанкъ ші Аз-
исенду Северъ, мтънѣдзсе пѣтеле.

Черчетър експомічес.

VIII.

Імператорій романі від ієрта по реції варварі сь бать монета de асрѣ, ачеста ера ви дрепт спедіал ал Маіестуї Романе. Нечі н'а є квтезат варварій а ші bindika сієші асеміне прерогатів, афаръ de реції Франціоръ, карі жичеркаръ а фаче ші еї балі de асрѣ дєпъ монета Romanіоръ. Ачештія вътвръ солізі, семіссе ші триміссе дєпъ система лві Константінъ, пъстръндъ tot de одатъ ші метода de а пътера 12 denari (milliarense) пентръ ви солідъ, ші чіпчі солізі пентръ ви лібръ de арцінт. Жись тікшоръндъші ші еї denarіял кв жичетъ, ші діпънд метода de а пътера tot пъма 12 denari ne солідъ, ажксеръ а пътера 6, 7, 8, 9 ші 10 атарі солізі de denari (solidi denariorum) ne ви лібръ de арцінтъ, ші маі ne вртъ кіар 20 солізі пътерарі ne ви лібръ. Ачеста системъ: ви лібръ de арцінт фаче 20 солізі, ви солідъ фаче 12 denari, ші прін вртаре ви лібръ фаче 240 denari, "ръмасе жи монета Франці de не тішпвл лві Карлъ М. пънь жи зіле-ле постре. Еа се льді песте Італія, Спанія ші Британія. Ші не квнд ла Константінополі, жи Да-чія, Папонія ші Церманія се пътера 6 солізі de асрѣ пентръ ви лібръ de арцінт, ші прін вртаре 40 denari квт ера ал лві Карлъ, еаръ жи Франція, Італія, Спанія ші Британія 12 атарі denari пентръ ви солідъ имагінарі, се пъсквръ конфесіоні песте конфесіоні житре діверселе падівні пентръ калк-лареа солізіоръ. Рецеле Льдовікъ I. dede ви де-кретъ, ка de къте орі трактеазъ Франції житре сі-не, сь пътере 12 denari ne солідъ (адекъ не чел имагінарі), еаръ de къте орі трактеазъ Церманії ші Фріконії житре сіне, сь пътере 40 denari ne солідъ (адекъ не чел de асрѣ). *) Ачест декрет пъ ръдікъ конфесіоніа, чі о перпетъ. — Даръ реції вртъторій tot маі тікшорарь denari, ші квнд ажксеръ сь і фахъ скрітвларі, лібра de арцінтъ кае фсссе пънь атвпчі о лібръ реаль (адекъ li-bra pondo, квт зічев Романії), debeni o лібръ пътерарі de 240 denari скрітвларі, адекъ кв 48 скрітвле маі тікъ de кът лібра реаль. Кв жич-

тва жичетъ Франції тікшорарь denari, ші маі таре, пънь квнд лібра de арцінт ажксе а фі пъ-маі de валореа ви Солідъ саі Константінъ de асрѣ, ші дєпъ че се житродесе Флорентінъ de асрѣ, ажксе а фі пъмаі de валореа ачествія. Жись Фрънції ви се опріръ пічі ачі, еї тікшорарь монета ші маі таре, пънь квнд лібра debeni o монета de a $\frac{1}{2}$ парте de лібръ Романъ саі de третатеа ви Солідъ Константінъ, ші de валоре маі пъципъ дєкътъ de 24 крвчарі аустріачі, прін вртаре о монета тікъ de арцінт de валореа ви лібръ de арами крвдъ. De ачеста търіше ші валоре е Франкъ din зіба de астъзі, кае дєпъ житродесе систе-мії метріче ви маі фаче 20 солідъ, ші 240 denari, ка лібра de маі жнайте, чі 100 чентесіме.

Accemine процессъ се вртъ ші жи Італія ви монетърія. Кв жичетъ се тікшорарь denari пънь квнд солідъ debenіръ имагінарі, ші лібра (lira) пътерарі ажксе а фі пъмаі de валореа ви Солідъ Константінъ de асрѣ, ші маі жи вртъ кіар пъмаі de валореа ви Солідъ Флорентінъ de асрѣ. Дєпъ ачеса се pedesce пънь квнд ажксе жи впеле локврі а фі маі тікъ de кътъ ви denari аустріакъ (Zehner). De квнд ажксеръ Венеція ші Лотвардія світ Аустрія, с'аі dat пътель de лібръ (lira) ла віче-паріял аустріакъ (Zwanziger.)

Жи Европа оріенталь, ла Двпъреа de жос ші de тіжловѣ с'аі вътвтъ denari ліпгъ тімпъ tot дєпъ система Константінополітанъ. Denari лві Стефанів I ші Ladislaš I din Папонія жикъ світ дєпъ ачеста системъ. Despre Bela I zice Thronidъ априят, къ ал житродесе галвії Константінополі-танъ жи регатъ съя ші ал вътвтъ denari de арцінт de карі 40 фъчев ви Константінъ de асрѣ.* Гал-вії ачештія Константінополітанъ се пъміа жи пър-діле Европеї, сквръ Byzantii, саі дєпъ имагіна-імперъторівлі de кае ера ви въгвді Constantinati, Romanati, Michaelati, шчл. Гречій жи маі пъміа ші Суперпірі 'Τερπυρі, de зnde аної Европеанії фъ-квръ Purpuri, Purpurati ші Perperi. Нвтеле ачеса се пъсквръ квнд ne тішпвл крвчіателор жич-піръ галвії а се алтера, адекъ а се mestека къ алте металле маі пъципъ предіосе. Ви Константінъ de асрѣ тревзіа дєпъ леце сь трагъ 4 скрітвле саі 24 siliquae саі жерагула din лібра Романъ. Такъ

*) Omnis solutio atque impositio inter Francos per 12 denariorum solidos componatur, excepto ubi contentio inter saxones et frisones exorta fuerit, ubi volumus ut 40 denariorum quantitatem solidus habeat. Capit. Reg. Lud. I.

*) Byzantiosque permisit currere per districtum regni sui. Argenteos etiam denarios, ut supra dictum est, quorum quadraginta Bizantius census est. Thurocz hist. Hung. de Bela I.

тотъ ачеастъ массъ ера авръ кврат, атвпч се зи-
чea Obrossa саѣ днпъ пропопціа гречілор обрюса,
ші авръ кврат Obryziacum, фїнд къ се арdea дп
фок пъпъ кънд дпчепеа а вате дп рош (quod in
igne obrubeat), еаръ солідъ de атаре авръ се зи-
чea Superpurus саѣ днпъ гречі 'Тперкірос. Din кон-
тръ, дакъ пѣ тотъ ачеастъ массъ de грехтатае de
24 кврата ера авръ кврат, чї пѣмай 23 керате, еаръ
1 ера алт металлъ маѣ пѣдіон предіос, атвпч ав-
ръл днпръжна се зичеа авр de 23 керате. Дакъ
пѣмай 22 керате ера авр кврат, еаръ 2 алт металлъ,
атвпч се пѣміа авр de 22 керате, ші аша маѣ дп
жос, авр de 21 керате, de 20, de 19, de 18 ке-
рате, ла каре се дпделецеа къ 3, 4, 5, 6 пѣрді
din челе 24 карі треввіа съ фіе дптр'ю солід, съпт
аместекътвръ саѣ легътвръ. — Кънд се въ-
твръ ла Флоренціа дп аугла 1252 монета de авр
греле de 3 скріпціи Romane, ші пріп ѣртатае de
18 siliquaе Romane, се апъстъръ система de а жпнърді
монета дп 24 керате, спре а аръта пвртатае ав-
ръл днпръжна, къ тоте къ монета ачеаста пѣ
маѣ ера de грехтатае de 24 siliquaе карі гречі ле
пѣміа кврата, чї пѣмай de 18. Ашиа пѣмеле de ке-
рат дпчетъ de a маѣ дпсемна о грехтатае, ші се
лвъ пептвръ градвл de пвртатае а авръл, прекът
се іea пъпъ дп zioa de астъзі. —

Acceminea ші арцітвя, кънд тотъ масса de
впъ лібръ Romanъ ера арціт кврат, се зичеа ар-
ціт de 12 впде. Кънд din контръ пѣмай 11 впде
din ачеа массъ ера арціт, еаръ впъ впде аме-
стекътвръ de аратъ саѣ de алт металлъ маѣ пѣ-
діон предіос, се пѣміа арціт de 11 впде, ші аша
маѣ дпколо, de 10, de 9, de 8, de 7, de 6 впде,
зnde се дпделецеа къ 2, 3, 4, 5, 6 пѣрді din челе
12 карі треввіа съ фіе дп впъ лібръ de арціт кв-
рат, съпт аместекътвръ саѣ легътвръ.

Дп евбл mezis, днпъ че лібра de арціт de-
вениссе о монетъ пѣтераріз, спре дептітареа кон-
фсівней се дптродзссе ла Ренъ пептвръ къптьрі-
реа арцітвял альт тесврътвръ, адекъ весса-
ріл (bes, bessis, bessarius) саѣ Марка de 8 впде
ші de 16 семівиде, цертишешіе лоді (Loth). Дакъ
тот арцітвял днпръо таркъ ера кврат, се зичеа
арціт de 16 лоді, din контръ de 15, de 14, de 13,
de 12 шчл. лоді, зnde се дпделецеа къ 1, 2, 3, 4,
шчл. пѣрді din челе 16 кът ар треввіа съ фіе дп-
тръо таркъ de арціт, съпт аместекътвръ саѣ ле-
гътвръ. Ачест метод de a тъсса градвл de пврі-
татае ал арцітвял се рѣспѣнді песте тобъ Европа,

афаръ de Italia, зnde се дпдікъ пврітатае tot
dнпъ 12 впде, де ші дпт'алтеle есте квпосквтъ
ші тарка.

(Ва зрта.)

Пр. и. 530. 1852

ЧИРК БЛАРИЛ

Д. ЕПІСКОП Бароне ANDРЕЇВ ШАГВНА.

Прé чіпстіділор Пъріоді, Протопопі, ші
Adminіstratorі протопопешті, чіпстіділор
Пъріоді, Преоді, ші ізвіділор тей кре-
штілі. Наче ші Dar дела Взмнезеъ
Татъл!

Кънд ерам дп гріжа чеа маѣ таре пептвръ скоб-
леле постре, къчі дпделесетъ члене, че пічі декът
пѣмі плечеаѣ, токтаі атвпч таѣ тѣлгыят пе mine
дпалтвя постре гвверп къ декретвя съд din 21-леа
Апріле а. к. Nr. 8269/742 каре дптралтеле квпреде
дп cine зртътвреле: Дп дреантъ реквпштідъ
ші предвіре а легътврѣ чеі стріпсе дптръ скоб-
леле попвларе ші крештереа релігіонале ші то-
рале а тіперіті, дппалтвя тіністеріз ал дпвъцъ-
тъптьвял дп пріпчійле пептвръ органисареа тревії
дпвъцътъптьвял дп Ardeal пріп ordinaціонеа гв-
верпіале din 19. Апріле 1850, Nr. 3306, пвзлікате
дп пѣктвял 5 аѣ декіарат. ка скоблеле попвларе
съ фіе дп лвкв de Стат ші de вісерікъ де овіше
дїїторівъ.

Ной тої квпштет дпсемпътатае скоблелор.
ші doprіт дпнпітареа лор, къчі дпделеџет фоло-
свя крештерій ввне, din каре прічинъ ші соворзл
пострѣ чел таре епархіале din аугла 1850 ал аштер-
пнгт Маіестції Сале, прéндѣратвял пострѣ тонарх
ші дпалтвял тіністеріз ші гвверп рѣгаре decspе
modвл оргнізърій ачелора; апої ам маѣ репецит
de кътева орі ші eѣ din партемп рѣгареа ачеаста
а соворзл пострѣ епархіале, ші съпт дп аштер-
тареа впї ресвілат фаворабіе; дпсъ ші пъпъ а-
твпч, пъпъ не ва soci тѣлгыіе dela локвріе
маѣ дпалте, не кіатъ не пеї кіетареа ностръ, dar
de осеві те дпдатореште не mine дпалтвял гвверп,
ші пріп mine не тоді, ка съ авет гріжъ де скоб-
леле постре. Пептвръ ачеа атът din прівінца ачеа-
ста, кът ші din прівінца алтор дппрѣціръръ ал
афлат de neапъратъ ліпсь а въ пофті не иреа —
ші чіпстійле востре, ка дп треава сколаре съ въ-
діпеді de зртътвреле, ші днпъ ачеаста.

шоіці ті не преодій ші не крідічомії пострій, ті адеќъ:

Съ въ певоїді, ка фіештекаре овіште вісеріческъ съші факъ скόла, сар каре ар фі къ тотвлъ съракъ, ші din прічині ачеаста нѣ ар пътєа съші факъ сколь, деспре вна ка ачеаста жптъщларе съмі репортаці ѡп юбче, ка съ даў снат впнї асеменеа компітъді, дар ші пынъ атвичъ съ въ певоїді жптраколо, ка о астфелѣ de овіште съракъ съ нѣ се жптовъръшеаскъ къ врео овіште de алть реліціе.

2. Да скалій съ фіе de реліція пострій. Unde овітєа вісеріческъ нѣ в'ар асквіта, аколо съ співпіді овіштей, къ лвквлъ ачеаста спітєді даторі а тіл аръта, каре ші жпгр'адевър пътай декът съ тіл фачеді къпоскът спре таї департе хотържре, дескоперіндімі totdeodатъ тóте жппрецибръріе, каре аў авт інфлінцъ жп асеменеа алеџере de даскъл.

3. Веді прівегіеа, ка даскалій съ жпведе пе жпвъцъчей съші din кърділе челе тіпъріте жп тіпографія diechezанъ.

4. Ка даскалій съ аївъ дела mine аттестат de спре хърпічія лор, de а пътєа фі даскалій, каре Фъръ de пічі о жпгрезаре, прекът de cine се жпделеџе, і се ва да.

5. Преа чіпстідій пъріоді протопоні ші admі- пістраторі спре віторів тóте репортеле деспре сколь тіле вор трімігє тіе овілъ, каре еў ле воїз преда преа чіпстіє Сале, пърітелві протопон Moisi Фллеа ка діректорвлі скобелор спре ре- ферадъ жп консіторів, ші аша треаба скобелор се ва пертракта съв преседінца ші съперінсекці- веа тіа.

6. Преа чіпстідій пъріоді протопоні ші admі- пістраторі съті арате Фъръ жптъргіере скобеле ачеле, каре с'ар афла съв інспекціонеа врэвпії шеф де алть реліціе.

Ез съпт пътрапис de пъдеждеа ачеа, къ преа — ші чіпстіје віостре веџі афла din ачеасте таї съсатінсе, къ еў пімік алта воїск, Фъръ пътай ві- пеле вісеріческ ші падіонале, пачеа пострій din лъ- вптрэ ші чеа din афаръ; жп кіпвл ачеаста, каре пі- лаў decіgnat ті жпалтвл гвверн, пътет фі сігврі, къ вом жпайнта; ші аша de жптовъръшиа къ орі чіне жп прівінда ачеаста съ въ феріді ка de вп- фок, къчі пімік нѣ поіте таї твлт neodixni,

ші таї твлт жпапоіа, ка товъръшиа, ші пімік нї не поіте таї лесне ліпсі ші деспоіа de пропріети тіліе постріе, адеќъ de скобеле постріе рідікате таї жпзестрате къ съдбреа пострі, ка товъръшиа; де- спре каре деакъ аў авт чінєва дінтре пої вре о жпдоіаль пынъ акът, астълі нї о таї поіте авеа.

Тóте ачеасте, Фрацілор! се васеазъ жп темеїа ріле ачееле, каре жпалтвл пострі гвверн жп прі- вінда оргъпісърі скобелор жп Ardeal лукъ жп апл 1850 леаў пъвлікат, unde жптр'алтеле ачеаста се афъл: „Скобла попівларе съ фіе таї къ сеашт пептру крепітереа тіперітей, пептру ачеа жпвъцъ- тра реліціе есть жптр'жса de чеа таї таре жп- сешипътате, ші і тревве съ стеа къ вісеріка жп чеа таї стржлсь легътвръ, пептру ачеа жп тот локвл, unde се поіте, аре джпса а се тракта ка вп лвквл ал компітъді вісерічешті. Есть de dopit, ка totdeodатъ съ се поітъ тракта ка вп лвквл de компітатеа політікъ дїїгорів, каре нї ва жптът- піпа грэвтъді аколо, unde компітатеа вісеріческъ есть вна къ чеа політікъ, саў unde компітатеа політікъ стъ din таї твлте компітъді вісерічешті, каре тóте се дїп de вна ші ачеашт реліціе.“ Ші еаръш: „Повъдіреа, інспекціонеа ші жпдрептареа скобелор есть лвквл статвлі ші ал вісерічій. Каре се ва еффектва ашадаръ пріп о лвквларе хартошкъ а органелор вісерічешті ші але статвлі.“

Din medinuа консіторіае din 24. Апріле жп
Сівів дінвтъ.

Emendatio in Testamento Roman- tzaianu.

Nris praecedentibus 15—16, punto 2-do, serie prima, loco iuvenum transilvanorum lege: juvenum Valachorum; linea vero quarta, falso adjecta: „h. e. 44,000 fl., computando fl. a 3 vicesimariis, et qui- dem sine discriminine“ sunt totaliter exmittenda.

Pagina 59, punto a) deficit verbum: mittantur? Claudiopol, lege Claudiopolim etc. etc.!

Жпдрептаре жп Тестаменту лвї Ромондай.

Жп Nrі tr. 15—16, пъпвл ал 2-ле, серія а патра, квінтеле: „ad. 44,000 фр. компітъді фр. жп трей вічері (сфанді), ші ad. Фъръ осевіре,“ ка впеле че съпт фалсе, вжржте, треввіе къ totвлъ съ се естміть.